

ČARNOGURSKÝ|ULC PRO BONO

12/2014

1. NOVELA ZÁKONA O VODÁCH

Najdiskutovanejšou navrhovanou zmenou v zákone o vodách bolo prijatie ustanovenia, ktoré explicitne umožňuje komerčný vývoz vody do zahraničia. Okrem uvedenej zmeny bol zmenený sadzobník pokút a boli implementované európske smernice. V našom článku sa o predmetných zmenách dočítate viac.

2. SLOBODA PREJAVU A OCHRANA OSOBNOSTI

Jedným z najdôležitejších kritérií, ktoré odlišuje demokratický štátny režim od nedemokratického, je sloboda prejavu. Oproti slobode prejavu stojí právo na ochranu osobnosti. Uvedené dve práva stoja v opozícii a je úlohou práva ako takého nájsť v konkrétnych prípadoch proporcionálnu v ich vzájomnom vzťahu.

3. ÚVOD DO ANTIDISKRIMINAČNÉHO ZÁKONA

Diskriminácia je fenomén, ktorý stále pretrváva nielen v našej spoločnosti. Na odstránenie diskriminácie bol v roku 2004 prijatý antidiskriminačný zákon. Napriek viac ako 10 ročnej existencii uvedeného zákona stále v našej spoločnosti nie je predmetný zákon všeobecne známy. Dovoľte preto, aby sme Vás v našom článku oboznámili s predmetným zákonom.

4. VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ NARIADENIE OBCE

Územná samospráva má právo vydávať všeobecne záväzné nariadenia. V našom článku Vás oboznámime s ich vydávaním, záväznosťou a akým spôsobom ich možno eventuálne napadnúť.

5. NOVELA ZÁKONA O VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Novela umožní poskytovanie príspevku Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky na školské ihriská, učebnice a na zvyšovanie kapacít materských škôl. Pôvodný návrh novely obsahoval aj zoznam potravín, ktorých predaj je v školských bufetoch zakázaný, avšak uvedený návrh nebol schválený.

6. PRIPRAVUJE SA V NR SR - NOVELA OBČIANSKEHO SÚDNEHO PORIADKU

Účelom návrhu novely Občianskeho súdneho poriadku je vytvoriť legislatívne podmienky pre vykonanie Nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 606/2013 z 12. júna 2013 o vzájomnom uznávaní ochranných opatrení v občianskych veciach, ktoré upravuje otázky procesného postupu orgánov verejnej moci. Návrh novely zákona v tomto smere vykonáva normy sekundárneho európskeho práva.

NOVELA ZÁKONA O VODÁCH

Zákon č. 409/2014 Z. z. (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách nadobudol účinnosť dňa 15. januára 2015. Novela vychádza predovšetkým z potreby zapracovania pripomienok Európskej komisie k prebratiu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/118/ES z 12. decembra 2006 o ochrane podzemných vôd pred znečistením a zhoršením kvality, súčasne implementuje článok 22 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva, ktorým sa k 22. decembru 2013 rušia niektoré smernice.

Zákaz prepravy vody do zahraničia

Najdiskutovanejšou zmenou navrhovanej novely bolo navrhované znenie **ust. § 17a**. Navrhované znenie uvedeného ustanovenia by podľa niektorých názorov viedlo k privatizácii vodných zdrojov. Z uvedeného dôvodu bol prijatý **ústavný zákon č. 306/2014 Z. z.**, ktorý doplnil **čl. 4 Ústavy o nový odsek 2**.

Uvedené ustanovenie **zakazuje prepravu vody** odobratej z vodných zdrojov nachádzajúcich sa na území Slovenskej republiky dopravnými prostriedkami alebo potrubím. **Výnimku zo zákazu** predstavuje voda (1) na osobnú spotrebu, (2) pitná alebo minerálna voda balená na území Slovenskej republiky a (3) voda na poskytnutie humanitárnej pomoci a pomoci v núdzových stavoch. Uvedený ústavný zákon nadobudol účinnosť dňom 1. december 2014.

Pôvodne navrhované znenie **ust. § 17a** neprešlo hlasovaním v NR SR a bolo počas legislatívneho procesu v NR SR zmenené. Nové znenie bolo navrhnuté práve z dôvodu prijatia ústavného zákona č. 206/2014 Z. z. Podľa schváleného znenia **ust. § 17a** sa **zakazuje využívanie vody** odobratej z vodných útvarov nachádzajúcich sa na území Slovenskej republiky **na prepravu** dopravnými prostriedkami alebo potrubím **cez hranice Slovenskej republiky**.

Zákaz sa **nevzťahuje** na prepravu vody odobratej z vodných útvarov nachádza-

júcich sa na území Slovenskej republiky cez hranice Slovenskej republiky len na osobnú spotrebu a na poskytnutie humanitárnej pomoci a pomoci v núdzových stavoch. Prepravovať vodu na osobnú spotrebu je možné len na použitie na pitné účely v objeme **najviac 20 litrov na osobu**. Prepravovať vodu odobratú z vodných útvarov nachádzajúcich sa na území Slovenskej republiky cez hranice Slovenskej republiky na poskytnutie humanitárnej pomoci a pomoci v núdzových stavoch je možné len za splnenia nasledovných podmienok: (1) výber vodného útvaru na odber vody musí byť uskutočnený s ohľadom na jeho stav, ktorý sa nesmie odberom vody zhoršiť, (2) musí byť zachované prednostné určenie vodného útvaru na odber vody na pitné účely pre obyvateľov Slovenskej republiky a (3) odberom vody z vodného útvaru nesmie byť ohrozené zabezpečenie súčasnej potreby a výhľadovej potreby vody pre obyvateľov na pitné účely a na iné využívanie vody z dotknutého vodného útvaru. **Poskytnutie vody na účely humanitárnej pomoci a pomoci v núdzových stavoch je podľa novely obmedzený na čas nevyhnutný na ich zabezpečenie.**

Novela zmenou **ust. § 21 ods. 4** zaviedla **dobu 10 rokov**, na ktorú možno vydať povolenie na odber povrchových vôd alebo podzemných vôd. Predchádzajúca právna úprava lehotu neustanovovala. Súčasne bola **zo 4 rokov** predĺžená na **6 rokov** doba povolenia na vypúšťanie odpadových vôd, osobitných vôd alebo geotermálnych vôd do povrchových vôd a povolenia na vypúšťanie odpadových vôd, osobitných vôd a geotermálnych vôd do podzemných vôd.

Nové znenie **ust. § 2 písm. x)** definuje **využiteľný zdroj podzemnej vody** ako celkový dlhodobý priemerný ročný prítok do útvaru podzemnej vody zmenšený o dlhodobý ročný odtok potrebný na dosiahnutie cieľov ekologickej kvality v povrchových vodách, ktoré sú s ním spojené, a ktoré sú ustanovené v **ust. § 5** tak, **aby sa zabránilo výraznému zhoršeniu ekologického stavu** takýchto vôd a akémukoľvek výraznému

Povolenie na odber vody

poškodeniu s nimi spojených suchozemských ekosystémov. Pôvodné znenie **ust. § 2 písm. x)** pred novelou definovalo škodlivú látku a obzvlášť škodlivú látku. Novela uvedené pojmy nahradila pojmom **prioritné nebezpečné látky**.

Novela zaviedla **nové povinnosti** pre osoby, ktoré svojou činnosťou odkrývajú podzemné vody. Podľa nového znenia **ust. § 11 ods. 8 písm. b)** sú uvedené osoby povinné zabezpečiť prostredníctvom akreditovaného laboratória **monitorovanie odkrytých podzemných vôd na vlastné náklady** a to aj po ukončení činnosti v rozsahu a lehote, ktorú určí orgán štátnej vodnej správy v povolení na niektoré činnosti podľa **ust. § 23** a výsledky tohto monitorovania poskytnúť orgánom štátnej vodnej správy.

Ustanovením § 13 ods. 2 sa umožňuje účasť na vypracúvaní návrhu plánu manažmentu povodí aj **organizáciám a združeniam**, predmetom činnosti ktorých je ochrana vôd a vodných ekosystémov. Uvedené organizácie sa po novom spolupodieľajú na vypracúvaní návrhu plánu manažmentu povodí s doterajšími organizáciami.

Nové znenie **ust. § 31 ods. 4 písm. i)** **zakazuje stavať alebo rozširovať stavby**, ktoré si vyžadujú počas výstavby alebo prevádzky špeciálne ošetrovanie porastov znečisťujúcimi látkami uvedenými v ZOZNAME I prílohy č.1.

Správne delikty a priestupky

Boli zavedené **nové skutkové podstaty správneho deliktu a priestupku a nové výšky pokút**. Podľa nového znenia **ust. § 74 ods. 1 písm. n)** sa správneho deliktu dopustí právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, ktorý prepraví vodu odobratú z vodných útvarov nachádzajúcich sa na území Slovenskej republiky. Doterajšie ustanovenie písme- na n) sa označuje ako písmeno o).

Súčasne sa **zmenili sadzby pokút** za správny delikt upravené **ust. § 75**. Zmena výšky pokút sa dotkla všetkých skutkových podstat správnych deliktov. Novela súčasne pri správnych deliktoch podľa **ust. 74 ods. 1 písm. c), d) f), i), j), k), l) a o)** upravila spodné hranice pokút, čo v predchádzajúcej právnej úprave absentovalo. Pokuta podľa

ust. § 74 ods. 1 písm. n) sa po novom bude ukladať vo výške **od 33 000 Eur do 100 000 Eur**.

Zmeny boli vykonané aj v **sadzbách pokút za priestupky**. Boli doplnené **nové skutkové podstaty priestupkov** doplnením **ust. § 77 ods. 1 písm. k) až n)**. Podľa uvedených ustanovení sa priestupku dopustí ten, kto **(1)** mimoriadne zhorší stav vody (§ 41 ods. 1) a spôsobí malú škodu, **(2)** poruší povinnosť uloženú vyhláškou okresného úradu (§ 60 ods. 6 a § 61 písm. i), **(3)** poruší povinnosť uloženú všeobecne záväzným nariadením obce (§ 63 ods. 4), **alebo (4)** nevykoná uložené opatrenia na nápravu (§ 42 ods. 2), hoci ich mohol vykonať vlastnými silami. Za priestupky podľa uvedených ustanovení je po novom možné uložiť pokutu do 100 Eur.

Priestupky podľa **ust. § 77 ods. 1 písm. m)** prejednáva obec a výnosy pokút za uvedené priestupky sú príjmom rozpočtu obce. Priestupky podľa **ust. § 77 ods. 1 písm. k) a l)** prejednáva **okresný úrad** a výnosy pokút za uvedené priestupky sú príjmom Environmentálneho fondu. Priestupky podľa **ust. § 77 ods. 1 písm. n)** prejednáva okresný úrad a výnosy pokút za uvedené priestupky sú príjmom štátneho rozpočtu.

Použitie vôd na závlahu poľnohospodárskej pôdy bolo novým znením **ust. § 78 ods. 4 a 5** vyňaté z povinnosti platieb za užívanie povrchových vôd podľa uvedených ustanovení. Výška finančnej náhrady za odbery povrchových vôd na zavlažovanie poľnohospodárskej pôdy je po novom určená postupom ustanoveným pre platenie poplatkov za užívanie vôd podľa **ustanovenia § 79 ods. 7 až 9**. Novela **nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 755/2004 Z. z.**, ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd zavedie **jednotný poplatok za odber** z povrchových vôd a odber z podzemných vôd na závlahu.

Novela tiež **doplnila prílohu č. 1 - Zoznam znečisťujúcich látok**. Uvedený zoznam bol zmenený z dôvodu zosúladenia s prílohou VIII smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES,

Použitie vody na závlahu poľnohospodárskej pôdy

ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva a so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2006/118/ES o ochrane podzemných vôd pred znečistením a zhoršením kvality rámcovej smernice o vode.

Novela zákona o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia

Novela tiež mení a dopĺňa **zákon č. 401/1998 Z. z.** o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia. Nové znenia **ust. § 2 ods. 2** a **§ 8 ods. 3** explicitne upravujú, že rozhodovanie obcí o poplatkoch za znečistenie ovzdušia je vykonávané v prenesenom výkone štátnej

správy. Uvedená zmena bola potrebná z dôvodu nejasnosti predchádzajúcej právnej úpravy. Podľa nového znenia **ust. § 5 ods. 3** sa proti rozhodnutiu o zastavení konania nemožno odvolať. Ide o odlišnú úpravu oproti **ust. § 30 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb.** o správnom konaní. Dôvodom uvedenej zmeny je skutočnosť, že zastaveniu konania predchádza podanie účastníka konania, ktorý podal oznámenie o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia, podľa ktorého je zrejmé, že poplatková povinnosť nevzniká.

SLOBODA PREJAVU A OCHRANA OSOBNOSTI

Právne zakotvenie slobody prejavu

Sloboda prejavu je jedným z politických práv zakotvených v **čl. 26 Ústavy** Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“).

Obsah slobody prejavu a jeho charakteristiku podal Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom **náleze sp. zn. II. ÚS 28/96** zo dňa 12. mája 1997: „*Slobodou prejavu sa človeku umožňuje vysloviť alebo zamlčať svoje city, myšlienky a názory.*“.

Sloboda prejavu teda umožňuje seba-realizáciu človeka. Slobodu prejavu možno rozdeliť na **(1)** slobodu prejavu občana resp. cudzinca a **(2)** slobodu prejavu novinára. V súvislosti s prvým bodom je potrebné uviesť, že základné práva a slobody zakotvené v Ústave SR sa zaručujú všetkým osobám na území Slovenskej republiky, teda občanom Slovenskej republiky, ako aj cudzincom (čl. 12 ods. 2 Ústavy SR). Ústava SR výslovne neurčuje, že základné práva a slobody sa zaručujú len fyzickým osobám, preto možno vyvodit', že sa môžu týkať aj právnických slobôd. Sloboda prejavu vo všeobecnosti znamená, že osoba **môže prejaviť svoje myšlienky, svoje názory a city bez toho, aby za taký prejav bola trestaná.** Znamená to, že ak svojím prejavom neporuší práva alebo slobody iných osôb alebo štátu, nemôže jej prejav priniesť trest, resp. nemôže byť za takýto prejav sankcionovaná.

Sloboda prejavu podľa druhého bodu - **sloboda prejavu novinára**, je slobodou, ktorá je zaručená Ústavou SR a je upravená aj **zákonom č. 167/2008 Z. z.** o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve (tlačový zákon).

Ochrana osobnosti je právom zaručeným v ustanovení **čl. 16 ods. 1 a čl. 19 Ústavy SR**. Čl. 16 ods. 1 zakotvuje, že **nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená**, obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom. Podľa ustanovenia č. 19 Ústavy SR má každý právo na **(1)** zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a ochrany mena, **(2)** na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného práv a **(3)** na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo zneužívaním údajov o svojej osobe. Okrem Ústavy SR je právo na ochranu osobnosti upravené aj v **ust. § 11 zákona č. 40/1964 Zb.** Občiansky zákonník. Uvedené ustanovenie zakotvuje, že fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Právna úprava ochrany osobnosti

Vzťah medzi realizovaním práva na slobodu prejavu a práva na ochranu osobnosti musí byť **proporcionálny**. Možno uviesť, že ide o dve protichodné práva, pričom je dôležité nájsť pro-

porcionalitu, vzájomne vyvážený vzťah medzi nimi. Sloboda prejavu fyzickej osoby, resp. právnickej osoby môže byť (1) verbálna, (2) neverbálna, alebo (3) písomná. Medzi verbálny prejav slobody prejavu patrí ústny, hovorený prejav osoby. Neverbálny prejav je prejav držaním tela, gestami, tónom hlasu a podobne. Písomný prejav je prejav písaným slovom, obrázkami, resp. fotografiami. Fyzická osoba môže realizovať svoj osobný prejav v súkromí, medzi priateľmi, respektíve na verejne prístupnom mieste.

Sloboda prejavu novinárov Sloboda prejavu novinárov je špecifickým druhom slobody prejavu. Práva a povinnosti novinárov upravuje zákon č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve (tlačový zákon). Podľa ust. § 5 ods. 1 predmetného zákona, ak tento zákon neustanovuje inak, za obsah periodickej tlače zodpovedá vydavateľ periodickej tlače a za obsah agentúrneho spravodajstva zodpovedá tlačová agentúra.

Vydavateľ periodickej tlače a tlačová agentúra sú teda osobami, ktoré sú zodpovedné za obsah toho čo publikujú. Novinári sú povinní poskytovať informácie týkajúce sa verejného záujmu, o čom sa vyjadril aj Ústavný súd SR vo svojom náleze sp. zn. II ÚS 558/2012 zo dňa 28. februára 2013. Právo novinárov na použitie osobných prejavov a informácií o osobe v masovokomunikačných prostriedkoch je zakotvené v ust. § 12 Občianskeho zákonníka. Ide o takzvané zákonné licencie. Zákonná licencia spočíva v tom, že na úradné účely, vedecké a umelecké účely a na účely tlačového, filmového, rozhlasového a televízneho spravodajstva sa podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy môžu vyhotoviť a primeraným spôsobom použiť aj bez privolenia fyzickej osoby, použitie však nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby.

mat', či vôbec došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti. Ak sa zistí, že k zásahu došlo, je potrebné skúmať, či bol zásah proporcionálny.

Otázka, aké kritérium zvolit' na posúdenie proporcionality zásahu, riešil Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. II. ÚS 152/08 zo dňa 15. decembra 2009: „Test proporcionality je klasicky založený na nasledujúcich troch krokoch. Prvým krokom (A) je test dostatočne dôležitého cieľa (test of legitimate aim/effect), teda test vhodnosti (Geeignetheit) - či zásah smeruje k cieľu, ktorý je dostatočne dôležitý na ospravedlnenie zásahu; a test racionálnej väzby medzi zásahom a cieľom zásahu - či daným prostriedkom (obmedzením slobody prejavu) je možné dosiahnuť akceptovateľný cieľ (ochranu cti). Druhým krokom (B) je test nevyhnutnosti (test potrebnosti použitia daného prostriedku zásahu (Erforderlichkeit), test of necessity, test of subsidiarity) - teda či nebolo možné použiť šetrnejší zásah. Napokon tretím krokom (C) je test proporcionality v užšom slova zmysle (Angemessenheit, test of proportionality in strict sense, proportionate effect), ktorý zahŕňa jednak (C1) praktickú konkordanciu (praktickú súladnosť), t.j. test zachovania maxima z oboch základných práv, ako aj (C2) tzv. Alexyho vážiacu formulu, vážiaci vzorec. Príkladom praktickej súladnosti môže byť situácia, keď obec namiesto toho, aby zakázala zhromaždenie z dôvodu, že na danom mieste sa v tom istom čase koná iné zhromaždenie, umožní napríklad za asistencie polície konanie oboch. (A) Uvedený zásah možno považovať za vhodný, pretože umožňuje dosiahnuť legitímny cieľ, ochranu iného základného práva, a to práva na zachovanie osobnej cti a dobrej povesti. (B) Zásah je nevyhnutný, pretože žalobca si svoju osobnosť chránil adekvátnym prostriedkom, žalobou o ochranu osobnosti. (C.1) V uvedenom prípade, vyplývajúci z jeho podstaty, nebolo možné zachovať obidve práva popri sebe. Pri strete práva na ochranu osobnosti v konaniach o ochranu osobnosti a slobody prejavu sú odpovede A, B a C1 v zásade automatické. Kľúčovou je teda vážiaca formula.

Test proporcionality Pri posúdení, či využitím slobody prejavu bol vykonaný neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti je potrebné aplikovať nasledovné kritériá: (1) či bolo vykonaný zásah do práva na ochranu osobnosti a (2) či bol zásah proporcionálny. Najprv je potrebné skú-

(C.2) Vážiaca formula pracuje s trojstupňovou stupnicou hodnôt: „nízka“, „stredná“ a „podstatná“. Intenzita zásahu do jedného základného práva sa meria s mierou uspokojiteľnosti druhého práva v kolízii, pričom intenzita zásahu a miera uspokojenia nadobúdajú jednu z hodnôt - „nízka“, „stredná“ a „podstatná“. V prerokúvanej veci bola intenzita zásahu do práva sťažovateľa podstatná, pretože išlo o článok novinára, ktorý sa týkal otázok verejného záujmu, kritiky rozhodovacej činnosti súdov a v zásade išlo o hodnotový súd. Miera uspokojiteľnosti práva na ochranu osobnosti žalobcu vyplýva z odpovedí na test s otázkami kto, o kom, čo, kde, kedy a ako hovoril.“.

Z uvedenej citácie je možné urobiť si obraz o aplikovaní testu proporcionality. Uvedený test pôvodne vychádza z dlhoročnej praxe Spolkového ústavného súdu v Nemecku a prevzali ho európske ústavné súdy, ako aj nadštátne európske súdy.

Test proporcionality zahŕňa nasledovné kroky (1) test vhodnosti, (2) test potrebnosti a (3) test primeranosti v užšom zmysle.

Test vhodnosti Testom vhodnosti sa posudzuje, či aplikovaním slobody slova možno dosiahnuť sledovaný cieľ. Je potrebné pritom vychádzať z účelu, napríklad pri konkrétnom článku je potrebné posúdiť, či zásah, ktorý článok vyvolal bol potrebný. Napríklad pri karikatúre je aj preháňanie súčasťou sledovaného cieľa. Ale aj v tomto prípade je potrebné zabezpečiť, aby karikatúra nepresiahla medze primeranosti v pomere k sledovanému cieľu kritiky.

Test nevyhnutnosti Testom nevyhnutnosti sa posudzuje, či miera zásahu je primeraná sledovanému cieľu. Ak je publikovaný článok o určitej osobe, je potrebné napríklad posúdiť, či bolo vzhľadom na cieľ článku potrebné uviesť napríklad fotografie osoby zo súkromia, podrobnosti z jej súkromného života, a podobne.

Test primeranosti v užšom zmysle Posledným kritériom je test primeranosti v užšom zmysle. Zahŕňa posúdenie praktickej súladnosti a Alexyho vážiacej formuly. **Praktická súladnosť**

znamená zachovanie maxima z oboch práv. Teda, či pri strete nebolo jedno z práv neprimerane obmedzené na úkor druhého, čo sa týka kvantity zachovania práva, teda či z jedného práva nezostalo neprimerane málo vzhľadom na druhé právo. Ďalej je potrebné posúdiť takzvanú **Alexyho vážiacu formulu**, teda či intenzita zásahu do práva bola **nízka, stredná alebo podstatná**. Pritom sa uplatňujú otázky kto, o kom, čo, kde, kedy a ako hovoril.

V súvislosti so zásahom do práva na ochranu osobnosti je potrebné uviesť, že miera oprávneného zásahu nie je rovnaká pri verejne známej osobe a pri osobe verejne neznámej. Verejne známa osoba, napríklad politik, musí strpieť vyššiu mieru zásahu do svojho súkromia a prejavov svojej osoby ako osoba súkromná. Pri verejnej osobe sú aj súkromné skutočnosti, ako je napríklad vzdelanie osoby, s kým sa osoba styka a podobne, dôležité pre verejnosť, aby mohla posúdiť, či je osoba spôsobilá zastávať verejnú funkciu. Zásah do súkromného života musia strpieť aj iné osoby verejne známe, napríklad speváci, alebo herci.

Proti zásahu do práva na ochranu osobnosti je možné sa brániť prostriedkami upravenými **ust. § 13 Občianskeho zákonníka**. Uvedené ustanovenie upravuje tri druhy žalôb: (1) negatívna, (2) reštitučná a (3) satisfakčná.

Negatívnou žalobou má fyzická osoba právo sa domáhať najmä, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov. **Reštitučnou žalobou** sa môže domáhať, aby sa odstránili následky takýchto zásahov a **satisfakčnou žalobou** sa môže domáhať primeraného zadostučinenia. V prípade práva na ochranu osobnosti je možné použiť negatívnu a satisfakčnú žalobu. Reštitučná žaloba je v prípade zásahu do práva na ochranu osobnosti v podstate vylúčená, pretože zásah do práva už nemožno odstrániť a vec vrátiť do pôvodného stavu, teda do stavu, keď nebolo do práva zasiahnuté.

Dôležitou otázkou je aj otázka **dostatočného zadostučinenia**. Podľa **ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka** má fyzická osoba právo na dané primerané

Druhy žalôb

Zadostučinenie

zadost'učinenie. Uvedené právo je nepeňažnej povahy. Môže ísť o ospravedlnenie sa, uvedenie pravdivých skutočností na schôdzi a podobne. Medzi takúto satisfakciu patrí aj právo na opravu a právo na odpoveď upravené [ust. § 7 a 8 zákona č. 167/2008 Z. z.](#) Pri práve na opravu ide o právo na opravu nepravdivého tvrdenia v tlači alebo spravodajstve. Právo na odpoveď je právo na uverejnenie odpovede v tlači alebo spravodajstve na uverejnené neúplné, nepravdivé alebo skresľujúce tvrdenia.

Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce nepeňažné zadost'učinenie, najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba podľa [ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka](#) právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku ujmy sa podľa [ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka](#) určí súd s prihliadnutím na závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

ÚVOD DO ANTIDISKRIMINAČNÉHO ZÁKONA

[Zákon č. 365/2004 Z. z.](#) o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou (antidiskriminačný zákon) nadobudol účinnosť dňa 1. júla 2004. Antidiskriminačný zákon upravuje uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania a ustanovuje prostriedky právnej ochrany, ak dôjde k porušeniu tejto zásady.

skrimináciu, (3) obťažovanie, (4) sexuálne obťažovanie a (5) neoprávnený postih. Za diskrimináciu sa považuje aj pokyn na diskrimináciu a nabádanie na diskrimináciu.

Priama diskriminácia spočíva v konaní alebo opomenutí, pri ktorom sa s osobou zaobchádza menej priaznivo, ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii.

Nepriama diskriminácia je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú alebo by mohli znevýhodňovať osobu v porovnaní s inou osobou. Nepriamou diskrimináciou nie je, ak takéto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu.

Obťažovanie je také správanie, v dôsledku ktorého dochádza alebo môže dôjsť k vytváraniu zastrašujúceho, nepriateľského, zahanbujúceho, ponižujúceho, potupujúceho, zneuctujúceho alebo urážajúceho prostredia a ktorého úmyslom alebo následkom je alebo môže byť zásah do slobody alebo ľudskej dôstojnosti.

Sexuálne obťažovanie je verbálne, neverbálne alebo fyzické správanie sexuálnej povahy, ktorého úmyslom alebo následkom je alebo môže byť naruše-

Rozsah diskriminácie [Ustanovenie § 2](#) upravuje rozsah diskriminácie, ktorá je zákonom zakázaná. Zákon [zakazuje diskrimináciu](#) z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti. Pri dodržiavaní zásady rovnakého zaobchádzania je potrebné prihliadať aj na dobré mravy na účely rozšírenia ochrany pred diskrimináciou. Dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva aj v prijímaní opatrení na ochranu pred diskrimináciou, za nedodržanie uvedenej zásady teda možno považovať napríklad aj odmietnutie nadriadených sankcionovať obťažovanie na pracovisku.

Definícia pojmov [Ustanovenie § 2a](#) definuje základné pojmy. Diskrimináciu rozdeľuje na (1) priamu diskrimináciu, (2) nepriamu di-

nie dôstojnosti osoby a ktoré vytvára zastrašujúce, ponižujúce, zneuctujúce, nepriateľské alebo urážlivé prostredie.

Neoprávnený postih je také konanie alebo opomenutie, ktoré je pre osobu, ktorej sa týka, nepriaznivé a priamo súvisí (1) s domáhaním sa právnej ochrany pred diskrimináciou vo svojom mene alebo v mene inej osoby, (2) s podaním svedeckej výpovede, vysvetlenia alebo súvisí s inou účasťou tejto osoby v konaní vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania, alebo (3) so sťažnosťou namietajúcou porušenie zásady rovnakého zaobchádzania.

nych opatrení na trhu práce vrátane prístupu k poradenstvu pre výber zamestnania a zmenu zamestnania, alebo (4) členstva a pôsobenia v organizácii zamestnancov, organizácii zamestnávateľov a v organizáciách združujúcich osoby určitých profesií vrátane poskytovania výhod, ktoré tieto organizácie svojim členom poskytujú.

V ustanoveniach § 8 a 8a antidiskriminačný zákon **negatívne vymedzuje diskrimináciu**. Diskrimináciou podľa uvedených ustanovení **nie je** napríklad také rozdielne zaobchádzanie v zamestnaní, ktoré je **odôvodnené povahou činností** vykonávaných v zamestnaní alebo okolnosťami, za ktorých sa tieto činnosti vykonávajú, ak tento dôvod tvorí skutočnú a rozhodujúcu požiadavku na zamestnanie pod podmienkou, že cieľ je legitímny a požiadavka primeraná, diskrimináciou tiež nie je rozdielne zaobchádzanie z dôvodu veku, ak je objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného cieľa a je na jeho dosiahnutie nevyhnutné a primerané, ak to ustanovuje osobitný predpis.

Podľa **ust. § 8a ods. 1** diskriminácia **nie je prijatie dočasných** vyrovnávacích opatrení orgánmi verejnej správy alebo inými právnickými osobami smerujúcich k odstráneniu znevýhodnení vyplývajúcich z dôvodov rasového alebo etnického pôvodu, príslušnosti k národnostnej menšine alebo etnickej skupine, rodu alebo pohlavia, veku alebo zdravotného postihnutia, ktorých cieľom je zabezpečiť rovnosť príležitostí v praxi. Výnimky v **ust. § 8 a 8a** vytvárajú rámec obmedzení rozsahu pojmu diskriminácia.

Právnu ochranu a konanie vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania upravujú **ust. § 9 až § 12**. Podľa uvedených ustanovení sa každý môže domáhať svojich práv na súde, ak sa domnieva, že je alebo bol dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania. Môže sa najmä domáhať, aby ten, kto nedodržiaval zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, ak je to možné (**negatívna žaloba**), napravil protiprávny stav (**reštitučná žaloba**) ale-

Výnimky zo zásady rovnakého zaobchádzania

Právna ochrana

Úprava konkrétnych zásad rovnakého zaobchádzania

Antidiskriminačný zákon konkrétne upravuje (1) zásadu rovnakého zaobchádzania v sociálnom zabezpečení, zdravotnej starostlivosti, poskytovaní tovarov a služieb a vo vzdelávaní (§ 5) a (2) zásadu rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných vzťahoch a obdobných právnych vzťahoch (§ 6 a 7).

Zásada podľa prvého bodu sa uplatňuje len v spojení s právami osôb ustanovenými osobitnými zákonmi v oblastiach prístupu a poskytovania (1) sociálnej pomoci, sociálneho poistenia, starobného dôchodkového sporenia, doplnkového dôchodkového sporenia, štátnej sociálnej podpory a sociálnych výhod, (2) zdravotnej starostlivosti, (3) vzdelávania a (4) tovarov a služieb vrátane bývania, ktoré sú poskytované verejnosťou právnickými osobami a fyzickými osobami - podnikateľmi.

Zásada rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných vzťahoch a obdobných právnych vzťahoch sa uplatňuje len v spojení s právami osôb ustanovenými osobitnými zákonmi najmä v oblastiach (1) prístupu k zamestnaniu, povolaniu, inej zárobkovej činnosti alebo funkcii (ďalej len „zamestnanie“) vrátane požiadaviek pri prijímaní do zamestnania a podmienok a spôsobu uskutočňovania výberu do zamestnania, (2) výkonu zamestnania a podmienok výkonu práce v zamestnaní vrátane odmeňovania, funkčného postupu v zamestnaní a prepúšťania, (3) prístupu k odbornému vzdelávaniu, ďalšiemu odbornému vzdelávaniu a účasti na programoch aktív-

bo poskytol primerané zadostučinenie (**satisfakčná žaloba**). Ak ide o nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti, môže sa tiež domáhať neplatnosti právneho úkonu, ktorého účinnosť bola podľa osobitného predpisu pozastavená.

Osoba sa v konaniach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania sa účastník môže dať zastupovať právnickou osobou **(1)** ktorej takéto oprávnenie priznáva osobitný zákon, **alebo (2)** ktorej cieľom činnosti alebo predmetom činnosti je ochrana pred diskrimináciou. Medzi právnické osoby podľa prvého bodu patrí napríklad **Centrum pre medzinárodnoprávnú ochranu detí a mládeže, odborová organizácia alebo Slovenské národ-**

né stredisko pre ľudské práva. Právnickými osobami podľa druhého bodu sú napríklad **občianske združenia** zaoberajúce sa ochranou ľudských práv.

V konaní pred súdom je **žalovaný povinný preukázať**, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania, ak žalobca oznámi súdu skutočnosť, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo. Ak by bola značným spôsobom znížená dôstojnosť, spoločenská vážnosť alebo spoločenské uplatnenie poškodennej osoby, môže sa tá domáhať aj **náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch**. Okrem domáhania sa svojich práv na súde má poškodená osoba právo riešiť porušenie svojich práv aj mimosúdne **prostredníctvom mediácie**.

VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ NARIADENIE OBCE

Všeobecne záväzné nariadenie obce (ďalej len „všeobecne záväzné nariadenie“) je právny predpis, ktorý môže **vydať obec na plnenie svojich úloh**. Všeobecne záväzné nariadenie má pôsobnosť na území danej obce je ich povinný ho dodržiavať každý, kto sa zdržuje na území obce. V hierarchii právnych predpisov má všeobecne záväzné nariadenie **nižšiu právnu silu ako nariadenia vlády**, ide teda o **podzákonný** právny predpis. Všeobecne záväzné nariadenia spolu so všeobecne záväznými nariadeniami vyšších územných celkov tvoria takzvané **komunálne právo**.

Obce môžu vydávať všeobecne záväzné nariadenia **(1)** vo veciach územnej samosprávy a zabezpečenie úloh vyplývajúcich pre samosprávu zo zákona **a (2)** pri výkone štátnej správy.

Všeobecne záväzné nariadenie vo veciach územnej samosprávy

Vydávanie všeobecne záväzných nariadení **vo veciach územnej samosprávy a na zabezpečenie úloh samosprávy** vyplýva z **ustanovenia čl. 68 Ústavy Slovenskej republiky**. Na ich vydanie nie je potrebný samostatný právny predpis. Kreačná právomoc obce však nie je neobmedzená. Obec **nemôže** vydať všeo-

becne záväzné nariadenia vo veciach vyhradených zákonu, taktiež nemôže upravovať medze základných práv a slobôd, pretože ich môže upravovať len zákon. Všeobecne záväzné nariadenie tiež musí byť v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, s medzinárodnými zmluvami s ktorými vyslovila súhlas NR SR a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom a so zákonmi.

Súladnosť s podzákonnými právnymi predpismi Ústava Slovenskej republiky nevyžaduje. Povinnosti, ktoré obec plní pri výkone samosprávy sú upravené v ust. § 4 ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Uvedené ustanovenie uvádza len demonštratívny súhrn povinností obcí pri výkone samosprávy. Obec preto môže vydať všeobecne záväzné nariadenie aj v iných oblastiach, ako sú uvedené v predmetnom ustanovení. Navyše niektoré práva a povinnosti pri výkone samosprávy upravujú aj zákony. Napríklad podľa **ust. § 7 ods. 3 zákona č. 377/2004 Z. z.** môže obec všeobecne záväzným nariadením obmedziť alebo zakázať fajčenie aj na iných verejne prístupných miestach.

Všeobecne záväznými nariadeniami obce často upravujú podmienky držania a pohybu psov na verejnom priestranstve a podmienky chovu domácich zvierat.

Všeobecne záväzné nariadenie pri výkone štátnej správy

Okrem všeobecne záväzných nariadení vo veciach územnej samosprávy a na plnenie jej úloh vydávajú obce aj všeobecne záväzné nariadenia **pri výkone štátnej správy**. Ich vydávanie upravuje **ustanovenie čl. 71 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky**. Uvedené ustanovenie uvádza, že pri výkone štátnej správy môže obec a vyšší územný celok vydávať v rámci svojej územnej pôsobnosti na základe splnomocnenia v zákone a v jeho medziach všeobecne záväzné nariadenia, výkon štátnej správy prenesený na obec alebo na vyšší územný celok zákonom riadi a kontroluje vláda. Na rozdiel od všeobecne záväzných nariadení vo veciach samosprávy, musia byť všeobecne záväzné nariadenia pri výkone štátnej správy v súlade aj nariadeniami vlády a s právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

Vydávanie všeobecne záväzných nariadení

Vydávanie všeobecne záväzných nariadení upravuje **ust. § 6 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení**. Podľa uvedeného ustanovenia návrh nariadenia, o ktorom má rokovať obecné zastupiteľstvo, **zverejní obec jeho vyvesením na úradnej tabuli v obci najmenej 15 dní pred rokovaním** obecného zastupiteľstva o návrhu nariadenia. Návrh nariadenia sa zverejní aj na internetovej adrese obce v tej istej lehote, ak ju má obec zriadenú, alebo iným spôsobom v obci obvyklým. Dňom vyvesenia návrhu nariadenia začína plynúť najmenej **desaťdňová lehota, počas ktorej môžu fyzické osoby a právnické osoby uplatniť pripomienku** k návrhu nariadenia v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice na obecnom úrade.

Pripomienkou možno v určenej lehote **navrhnuť nový text alebo odporučiť úpravu** textu, a to doplnenie, zmenu, vypustenie alebo spresnenie pôvodného textu. Z pripomienky musí byť zrejmé, kto ju predkladá. Na ostatné podnety nemusí navrhovateľ nariadenia prihliadať, a to najmä vtedy, ak nie sú

zdôvodnené. V prípade živelnej pohromy, všeobecného ohrozenia, odstraňovania následkov živelnej pohromy, ak právny predpis, na základe ktorého sa nariadenie prijíma, nebol včas zverejnený v Zbierke zákonov alebo ak je potrebné zabrániť škodám na majetku, sa uvedený postup nepoužije.

Vyhodnotenie pripomienok uskutoční navrhovateľ nariadenia s príslušnou komisiou, ak je zriadená. Vyhodnotenie obsahuje stručný obsah pripomienky, údaje o tom, kto predložil pripomienku, ktorým pripomienkam sa vyhovel alebo nevyhovel a z akých dôvodov. Vyhodnotenie pripomienok sa musí predložiť poslancom v písomnej forme najneskôr tri dni pred rokovaním obecného zastupiteľstva o návrhu nariadenia.

Nariadenie sa musí vyhlásiť. Vyhlásenie sa vykoná vyvesením nariadenia na úradnej tabuli v obci **najmenej na 15 dní; účinnosť nadobúda pätnástym dňom od vyvesenia**, ak v ňom nie je ustanovený neskorší začiatok účinnosti. V prípade živelnej pohromy alebo všeobecného ohrozenia, ak je to potrebné na odstraňovanie následkov živelnej pohromy alebo na zabránenie škodám na majetku, možno určiť skorší začiatok účinnosti nariadenia. Vyvesenie nariadenia na úradnej tabuli v obci je podmienkou jeho platnosti; okrem toho sa nariadenie zverejní aj spôsobom v obci obvyklým. **Nariadenia musia byť každému prístupné na obecnom úrade obce, ktorá ich vydala.**

Ak niekto nesúhlasí so všeobecne záväzným nariadením, môže podať **podnet na protest prokurátorovi**. Ak prokurátor zastane názor, že bol porušený zákon, podá protest obci, ktorá všeobecne záväzné nariadenie vydala. Konanie o proteste prokurátora je upravené **ust. § 24 a 25 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre**.

Obec je povinná o proteste rozhodnúť **do 30 dní** od doručenia protestu. Ak protestu prokurátora vyhovie, je povinný bez zbytočného odkladu, najneskôr **do 90 dní** od doručenia protestu prokurátora, **nezákonné všeobecne záväzné nariadenie zrušiť, prípadne nahradiť** všeobecne záväzným nariadením, ktoré

Protest prokurátora

bude v súlade so zákonom a s ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi. Ak obec protestu prokurátora nevyhoví alebo mu vyhoví iba čiastočne, alebo v ustanovenej lehote vôbec o proteste nerozhodne, **môže generálny prokurátor podať Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov**. Návrh na začatie konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky o súlade právnych predpisov môže generálny prokurátor podať aj vtedy, ak proti všeobecne záväznému nariadeniu vydanému nebol podaný protest prokurátora.

Návrh na zrušenie všeobecne záväzného nariadenia Ak obecné zastupiteľstvo, mestské zastupiteľstvo alebo miestne zastupiteľstvo nezruší na základe protestu prokurátora všeobecne záväzné nariadenie,

ktoré je v rozpore so zákonom, môže podľa **ust. § 250z zákona č. 99/1963 Zb.** Občiansky súdny poriadok prokurátor podať na súd **návrh na zrušenie všeobecne záväzného nariadenia**. Účastníkmi konania sú obec, mesto, mestská časť a prokurátor. Príslušný na rozhodnutie je krajský súd, v ktorého obvode sa nachádza obec, mesto, alebo mestská časť. Proti rozhodnutiu súdu je prípustné odvolanie.

Ak by prokurátor nepodal návrh na súd, môže sa dotknutá osoba obrátiť so **sťažnosťou na Ústavný súd Slovenskej republiky**. Konanie pred Ústavným súdom Slovenskej republiky upravuje **ust. § 49 až 56 zákona č. 38/1993 Z. z.** o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov.

Sťažnosť podaná na Ústavný súd Slovenskej republiky

NOVELA ZÁKONA O VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Zákon č. 377/2014 Z. z. (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa **zákon č. 245/2008 Z. z.** o výchove a vzdelávaní (školský zákon), nadobudol **účinnosť dňom 20. december 2014**.

Návrh novely pôvodne obsahoval **zákaz predaja určitých potravín v školských bufetoch**. Po schválení zákona v NR SR bol zákon vrátený prezidentom Slovenskej republiky na opätovné prerokovanie v NR SR. Pri opätovnom prerokovaní neboli prijaté ustanovenia, ktorými by bol zavedený zákaz predaja určitých potravín v školských bufetoch. Pozmeňujúcim návrhom poslancov NR SR bol návrh novely zákona doplnený o ustanovenia upravujúce financovanie školstva.

Poskytnutie finančných prostriedkov na učebnice Podľa nového znenia **ust. § 13 ods. 5** môže Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) nielen centrálne zakúpiť schválené učebnice, schválené učebné texty a schválené pracovné zošity a bezplatne ich poskytnúť školám, ale môže namiesto ich zakúpenia **poskytnúť finančné prostriedky** na ich zakúpenie. Uvedené sa týka aj poskytnutia

finančných prostriedkov na zakúpenie učebníc odporúčaných ministerstvom. Ministerstvo môže namiesto učebníc poskytnúť príspevky len školám, v ktorých sa vzdelávanie považuje za **sústavnú prípravu na povolanie**. Podľa ustanovenia § 28 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. ide o základnú školu, gymnázium, strednú odbornú školu, konzervatórium a školy pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Za školy, v ktorých sa vzdelávanie považuje za sústavnú prípravu na povolanie sa nepovažuje materská škola pre deti so zdravotným znevýhodnením alebo žiakov so zdravotným znevýhodnením a stredná škola pre žiakov s nadaním.

Ministerstvo podľa nového **znenia § 13 ods. 7** zverejňuje a podľa potreby aktualizuje na svojom webovom sídle podľa ročníkov a druhu školy **(1)** zoznam schválených učebníc, schválených učebných textov, schválených pracovných zošitov a odporúčaných učebníc, na zakúpenie ktorých poskytne školám finančné prostriedky a **(2)** zoznam schválených učebníc, schválených učebných textov, schválených pracovných zošitov, ktoré poskytne školám bezplatne.

Lehota na odoslanie **rozhodnutia o prijatí žiaka bez prijímacej skúšky** riaditeľom strednej školy sa zmenou **ust. § 65 ods. 6** skrátila z pôvodných 10 dní na súčasných 7 dní. Dôvodom zmeny bola nevyhovujúca pôvodná lehota súvisiaca s termínom testovania žiakov 9. ročníkov základných škôl.

Súvisiace novelizácie

Okrem **zákona č. 245/2008 Z. z.** o výchove a vzdelávaní (školský zákon), sa novela dotkla aj ďalších zákonov. Nové znenie **ust. § 3 ods. 2 písm. c) zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení** umožní ministerstvu poskytnúť príspevok školám, v ktorých sa vzdelávanie považuje za sústavnú prípravu na povolanie na zakúpenie schválených učebníc, schválených učebných textov, schválených pracovných zošitov a odporúčaných učebníc (ďalej len „príspevok na učebnice“).

Podľa doplneného **ust. § 7 ods. 18** ministerstvo prideli príspevok na učebnice podľa počtu žiakov jednotlivých ročníkov školy podľa stavu ku **dňu 15. septembra** bežného školského roka alebo

podľa stavu ku dňu 15. septembra nového školského roka a **výšky príspevku** na učebnice na žiaka príslušného ročníka a druhu školy určeného a zverejneného ministerstvom na svojom webovom sídle v závislosti od disponibilného objemu finančných prostriedkov ministerstva.

Príspevok na učebnice je účelovo určený. Ministerstvo bude tiež podľa nového znenia **ust. § 6c ods. 1** môcť poskytovať **dotácie na výstavbu, prístavbu, rekonštrukciu a modernizáciu materských škôl a školských zariadení**.

Ďalším zákonom, ktorý bol novelizovaný je **zákon č. 300/2008 Z. z.** o organizácii a podpore športu. Na základe nového znenia **ust. § 11 ods. 2 a § 11d ods. 1 písm. d)** ministerstvo bude môcť **preplácať výdavky škôl a školských zariadení na obnovu športovej infraštruktúry osobitného významu aj spätne**. Novela totiž umožnila poskytnúť dotáciu na tú obnovu športovej infraštruktúry, ktorú škola uhradila ešte pred uzavretím dotačnej zmluvy.

PRIPRAVUJE SA V NR SR – NOVELA OBČIANSKEHO SÚDNEHO PORIADKU

Dňa 19. decembra 2014 bol do Národnej rady SR doručený vládny návrh novely Občianskeho súdneho poriadku a ďalších zákonov. Na vnútroštátnej úrovni je potrebné legislatívne upraviť vykonanie **Nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 606/2013 z 12. júna 2013 o vzájomnom uznávaní ochranných opatrení v občianskych veciach** (Ú. v. EÚ L 181/4, 29. 6. 2013) (ďalej len „Nariadenie“).

Ochranné opatrenia v zmysle Nariadenia

V Občianskom súdnom poriadku by malo dôjsť k doplneniu písm. h) až j) do **ust. § 76 ods. 1 upravujúceho vydanie jednej z podôb predbežného opatrenia**.

Po schválení novely by mohol súd okrem iného tiež predbežným opatrením nariadiť účastníkovi konania, aby **(1)** nevstupoval alebo iba obmedzene

vstupoval do domu alebo bytu, na pracovisko alebo iné miesto, kde býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje osoba, ktorej telesnú integritu alebo duševnú integritu ohrozuje, **(2)** nekontaktoval úplne alebo čiastočne písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami osobu, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť takýmto konaním ohrozená a **(3)** nepribližoval alebo iba obmedzene sa približoval na určenú vzdialenosť k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jeho konaním ohrozená.

Ako uvádza dôvodová správa, bez vykonania uvedených zmien by nebolo možné, aby súdy Slovenskej republiky nariadili ochranné opatrenia, ktoré by podľa Nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 606/2013 z 12. júna

2013 o vzájomnom uznávaní ochranných opatrení v občianskych veciach mohli byť v iných členských štátoch uznané.

Civilné konanie o niektorých otázkach ochranných opatrení

Súčasne s návrhom zákona bolo potrebné vyriešiť aj vymedzenie postupu súdu podľa Občianskeho súdneho poriadku. Zavádza sa nový druh konania - **konanie o niektorých otázkach ochranných opatrení**. Ide o strohú úpravu, ktorá upravuje len základný postup súdu, pričom **odkazuje na právnu úpravu Nariadenia**. Z pohľadu systematiky - ust. § 200g upravuje činnosť súdu pri nariadení vnútroštátneho ochranného opatrenia, a to vrátane procesu vydania osvedčenia k ochrannému opatreniu a ust. § 200h sa aplikuje na prípady úpravy a neuznania ochranného opatrenia vydaného v inom členskom štáte.

Za ust. § 200f sa vkladajú **ust. § 200g a 200h**, ktoré upravujú konanie o niektorých otázkach ochranných opatrení.

Podľa ust. § 200g upravujúceho **vydanie osvedčenia o ochrannom opatrení**, súd, ktorý nariadil predbežné opatrenie alebo v záujme ochrany telesnej integrity alebo duševnej integrity rozhodol o obmedzení výkonu práv, je príslušný na **(1)** vydávanie, opravu a zrušenie osvedčenia o ochrannom opatrení **a (2)** poskytnutie informácie o orgánoch dožiadaného členského štátu.

Doplnené ust. § 200h hovorí o **úprave a neuznaní ochranného opatrenia vydaného v inom členskom štáte** Európskej únie.

V tomto smere **súd je príslušný na (1)** úpravu ochranného opatrenia vydaného v inom členskom štáte podľa Nariadenia **a na (2)** pozastavenie účinkov uznania, zrušenie účinkov uznania a neuznanie ochranného opatrenia vydaného v inom členskom štáte podľa osobitného predpisu.

Súd na návrh ochranné opatrenie nariadené v inom členskom štáte Európskej únie v potrebnom rozsahu uznesením **upraví tak, aby bola zachovaná jeho vykonateľnosť s ohľadom na zmenu okolností spojených s pobytom osoby v Slovenskej republike**; rozsah povinností uložených ochranným opatrením tým

nie je dotknutý. Proti takému uzneseniu je prípustné odvolanie; odvolanie nemá odkladný účinok.

Vo veciach úpravy a neuznania ochranného opatrenia vydaného v inom členskom štáte Európskej únie **nie je potrebné nariaďovať pojednávanie a súd rozhoduje vždy uznesením**.

Na konanie vo veciach ochranného opatrenia v občianskych veciach nariadeného v inom členskom štáte Európskej únie by mal byť príslušný **Okresný súd Bratislava III**; jeho obvodom bude celé územie Slovenskej republiky.

Sprievodne by malo dôjsť k aj k novelizácii Trestného zákona, k **doplneniu novej skutkovej podstaty trestného činu marenie výkonu úradného rozhodnutia**. V súčasnosti definované predpoklady v písm. a) až g) ostávajú v platnosti.

Novela Trestného zákona

Podľa doplneného **ust. § 348 písm. h)** sa marenia alebo podstatného sťaženia výkonu úradného rozhodnutia dopustí aj ten, kto sa dopustí závažného alebo opakovaného konania, **aby zmaril zákaz alebo obmedzenie kontaktu, vstupu alebo priblíženia sa vydané a osvedčené podľa osobitného predpisu alebo vydané na základe rozhodnutia súdu v občianskom súdnom konaní**.

Ako uvádza dôvodová správa, chránená osoba, ktorá má v Slovenskej republike záujem dovolať sa ochranného opatrenia nariadeného vydávajúcim orgánom v inom členskom štáte, **predloží orgánu Policajného zboru príslušnému podľa osobitného predpisu vyhotovenie ochranného opatrenia, o ktorého pravosti nemožno mať pochybnosť** a osvedčenie vydané v členskom štáte pôvodu spolu s prekladom do slovenského jazyka. Uvedený postup sa uplatní v situácii, keď bude potrebné dovolať sa konkrétnej právnej ochrany a život alebo zdravie chránenej osoby budú ohrozené.

Nová skutková podstata marenia výkonu úradného rozhodnutia bude reflektovať na situáciu, keď sa **osoba predstavujúca riziko dopustí závažného alebo opakovaného konania**, aby zmarila zákaz alebo obmedzenie kontaktu,

vstupu alebo priblíženia sa vydané a osvedčené podľa osobitného predpisu alebo vydané na základe rozhodnutia súdu v občianskom súdnom konaní.

Po schválení vládneho návrhu, by mala novela nadobudnúť **účinnosť dňa 1. mája 2015.**

Bratislava - Slovensko	Brescia - Taliansko
Tvarožkova 5, P.O. Box 21	Via Val Giudicarie 4
814 99 Bratislava, Slovensko	251 23 Brescia, Taliansko
Tel.: +421-2-5720 1717	Tel.: +39-030-221 932 33
Fax: +421-2-5720 1777	Fax: +39-030-221 932 02
Skype: ulcbratislava	Skype: ulcbrescia
E-mail: office@ulclegal.com	E-mail: brescia@ulclegal.com

Kyjev - Ukrajina
172 Gorkogo St., Suite 1316
031 50 Kyjev, Ukrajina
Tel.: +380-44-361 30 21
Fax: N/A
Skype: ulckyiv
E-mail: kyiv@ulclegal.com

www.ulclegal.com

Informácie uvedené v bulletine Čarnogurský ULC PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva a povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď je bulletin Čarnogurský ULC PRO BONO zostavovaný s maximálnou starostlivosťou, advokátska kancelária Čarnogurský ULC nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu Čarnogurský ULC PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti Čarnogurský ULC s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, JUDr. Martina Tábyho: taby@ulclegal.com alebo Mgr. Tomáša Škrinára: skrinar@ulclegal.com.

© Čarnogurský ULC, 2014